

Praktisk Prøve kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 6 D6

**Praktisk prøve for skipsførere på skip med
lengde (L) under 24 meter¹ i fartsområde
liten kystfart.**

¹ Se begrensninger i punkt 1.1.
KS-0382

Krav til kvalifikasjoner for å kunne løse ut D6 basert på utdanning og praktisk prøve:

Utdanning:

- Bestått eksamen tilsvarende D6-utdannelse eller høyere

Praktisk prøve:

- Gjennomføre godkjent praktisk prøve med bedømmelse fra godkjent assessor

Helseerklæring:

- Gyldig helseerklæring fra godkjent sjømannslege

Radiosertifikat:

- Minimum SRC (Short Range Certificate)

Sikkerhetskurs:

- Minimum godkjent sikkerhetsopplæringskurs for sjøfolk på mindre skip

Overgangsordning frem til 31. desember 2023

Krav til kvalifikasjoner for å kunne løse ut D6 basert på sertifikat og praktisk prøve:

Sertifikat:

- Fiskeskippersertifikat klasse C eller
- Fritidsskippersertifikat klasse D5L / D5LA

Praktisk prøve:

- Gjennomføre godkjent praktisk prøve med bedømmelse fra godkjent assessor

Helseerklæring:

- Gyldig helseerklæring fra godkjent sjømannslege

Radiosertifikat:

- Minimum SRC (Short Range Certificate)

Sikkerhetskurs:

- Minimum godkjent sikkerhetsopplæringskurs for sjøfolk på mindre skip

Overgangsordning frem til 31. desember 2023

Krav til kvalifikasjoner for å kunne løse ut D6 basert på fartstid og praktisk prøve:

Fartstid:

- Dokumentert minst 5 års arbeidserfaring på skip med største lengde 8 meter eller mer, i fartsområde liten kystfart etter 1. januar 2015

Praktisk prøve:

- Gjennomføre godkjent praktisk prøve med bedømmelse fra godkjent assessor

Helseerklæring:

- Gyldig helseerklæring fra godkjent sjømannslege

Radiosertifikat:

- Minimum SRC (Short Range Certificate)

Sikkerhetskurs:

- Minimum godkjent sikkerhetsopplæringskurs for sjøfolk på mindre skip

Sjekkliste før gjennomføring av praktisk prøve D6

Disse punktene må være klarert før praktisk prøve gjennomføres:

Kurs/Attest	Utstedt dato	Gyldig til
Helseerklæring		
Sikkerhetskurs		
Radiosertifikat		
Fartstidsattest / utdanning / sertifikat		
For assessor: kompetansebevis		

Forberedelse til praktisk prøve

- Kandidaten mottar informasjon angående praktisk prøve minimum 1 uke før prøven
- Det anbefales å sette seg inn i utstyr nevnt i «Tilleggsutstyr til praktisk læring» (under) om bord i aktuell båt
- Gjennomgang av Sjøveisregler
- Interne rutiner før avgang og etter ankomst

Tilleggsutstyr til praktisk læring

Emneplanens kapittel 6 Praktisk læring med emnene

6.1 Navigasjonshjelpemidler i praksis og 6.2 Håndtering av fartøy krever «egnet fartøy».

-For utsjekk til D6 med førerrettigheter opptil 15 meter, kan praktisk prøve gjennomføre på båt med lengde på minimum 8 meter, men ikke over 15 meter.

-For utsjekk til D6 med førerrettigheter opptil 24 meter, kan praktisk prøve gjennomføre på båt med lengde på minimum 13 meter, men ikke over 24 meter. Fartøyet skal ha nødvendig sikkerhetsutstyr for å ivareta sikkerheten til alle om bord.

I tvilstilfeller avgjør Sjøfartsdirektoratet hvorvidt et fartøy er egnet.

Fartøyet skal være utrustet med følgende:

Radar	
GPS-mottaker	
Offisielle elektroniske kart	Av godkjent type jf. forskrift om navigasjon og navigasjonshjelpemidler, § 3
Kompass	
Autopilot/ selvstyrer	
AIS	
Radartransponder SART	
Kommunikasjonsutstyr	Utstyr jf. forskrift om radiokommunikasjonsutstyr mv.
Nødkommunikasjon, EPIRB, friflyt	
Redningsflåte og personlig redningsutstyr	
Fortøyningsgods, fender, anker osv.	
Markør for «mann over bord»	

Praktisk Prøve

Kompetanse	Kunnskap	Praktisk undervisning	Sign. Elev	Sign. Assesor
GPS jf. Emneplan 6.1a Grunnleggende ferdigheter i bruk av GPS	Kjenne prinsippene for GPS-systemet og praktisk bruk av GPS-mottakere	Redegjøre for GPS-systemets oppbygning med antall satellitter, baner og rotasjon.		
	Kjenne til de svakheter og feilkilder som ligger i GPS-systemet	Redegjøre for de mest alminnelige årsaker til at man får feil informasjon eller feiltolker informasjon fra systemet. - Skygge fra høye fjell, bygninger, osv. - Elektronisk støy fra sendere i nærheten - Atmosfæriske forhold - Feil innstilling av mottaker - Feil betjening av utstyret		
	Kjenne de mest aktuelle «kartdatum» som benyttes i maritim navigasjon, slik som WGS 84, ED 50, NGO 48 og kunne stille inn GPS-mottakeren i riktig modus	Demonstrere hvordan maritime GPS-mottakere stilles inn for å sikre at kartdatum stemmer overens med tilkoblet offisielle elektroniske kart. Demonstrere riktig innstilling i forhold til papirkart.		
	Kunne stille inn GPS-mottakeren og annen tilkoblet instrumentering slik at overføringen av navigasjonsdata blir korrekt	Redegjøre for de mest alminnelig brukte datasetninger som SOG, COG, HDG, RMC, etc. og vise riktig innstilling på sender- og mottagerside slik at kommunikasjonen mellom GPS, offisielle elektroniske kart, radar, autopilot, osv. blir		

Kompetanse	Kunnskap	Praktisk undervisning	Sign. Elev	Sign. Assesor
Elektroniske Kart jf. Emneplan 6.1b Grunnleggende ferdigheter i bruk av elektroniske kart	Kjenne prinsippene for elektroniske kart og praktisk bruk av aktuelle kart systemer på aktuell båtgruppe	Redegjøre for elektroniske kart og beskrive hvordan disse benytter seg av GPS-systemet og andre kilder for datainput.		
	Kjenne til svakheter og feilkilder som kan påvirke elektroniske kart	Redegjøre for de mest alminnelige årsaker til at man får feil informasjon eller feiltolker informasjon fra systemet. - Feilvisning som følge av skygge fra høye fjell, bygninger, etc. - Elektronisk støy fra apparater i nærheten - Treghet i dataoverføring, -prosessering og skjermvisning - Atmosfæriske forhold - Problem som følge av dårlig synkroniserte overganger mellom kartblad - Misforståelser som følge av overdreven tillit til data som blir presentert - Være fortrolig med avvik mellom f.eks. COG og HDG og kjenne årsakene - Feil innstilling av mottager - Feil betjening av utstyret		
	Kunne stille inn offisielle elektroniske kart slik at det gir best mulig sikkerhet og praktisk nytte for seilassen	Gjennom praktisk bruk demonstrere optimal innstilling av apparatene med spesiell vekt på: - Passende målestokk for formålet - Valg av detaljeringsgrad - Avpasse kartinformasjonen for å unngå overfylt skjerm og forvirrende detaljer - Valg av kartinformasjon for dag- og nattseilas - Innstilling av skjerm med hensyn til fargevalg og belysning		

Kompetanse	Kunnskap	Praktisk undervisning	Sign. Elev	Sign. Assesor
	Kunne legge opp veipunkt og ruter på en sikker og hensiktsmessig måte	<p>Ved praktisk seilas demonstrere bruk av veipunkt og rutefunksjoner på det elektroniske kartet som er tilgjengelig om bord, som f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Markering av enkle veipunkt - Sammenkobling av veipunkt til ruter - Kontroll for eventuelle farer underveis - Reversering av ruter - Bruk av alarmfunksjoner <p>- Integrert AIS med CPA/TCPA</p> <p>Vise forståelse for faremomenter ved overdreven tillit til offisielle elektroniske karts pålitelighet og ufeilbarlighet.</p>		
Radar jf. Emneplan 6.1c Grunnleggende ferdigheter i bruk av radar	Kjenne prinsippene for radartyper som benyttes på aktuell båtgruppe	Redegjøre for ulike radartyper og beskrive hvordan disse fungerer, både selvstendig og som integrert del av mer omfattende navigasjons-instrumentering		
	Være kjent med de mest alminnelige radartyper som benyttes på mindre skip, og hvilke spesielle egenskaper man vanligvis finner på disse	Redegjøre for fordeler og ulemper ved f.eks.: <ul style="list-style-type: none"> - Konvensjonell pulsradar - Digital radar - Bredbåndsradar 		

	<p>Kunne stille inn radaren slik at den gir størst mulig sikkerhet og nytteverdi under alle aktuelle forhold</p>	<p>Redegjøre for funksjonene som er tilgjengelig på aktuelle radartyper, slik som f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuning - Lysstyrke - Avstandsinstilling - Regnfilter, sjøfilter - EBL/VRM - «off centre» - ARPA 		
	<p>Kjenne til svakheter og feilkilder som kan påvirke radarens pålitelighet</p>	<p>Gjennom praktisk radarseilas vise at man behersker både de muligheter som radaren gir og er kjent med de begrensninger som den har under ulike driftsforhold, slik som f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peiling og avstandsmåling i forhold til land, skip og andre objekter - Fastsettelse av ny kurs ved kursendring - Vurdering av fare for sammenstøt - Oppdagelse av fremmede objekter i området - Fastlegge hensiktsmessig plassering i trang led - Bruk av integrert AIS med CPA/TCPA - Dødsoner og falske ekko - Påvirkning fra regn og sjø <p>Mottak av SART signal</p>		

	<p>Kjenne og benytte «overlay» av radar og offisielle elektroniske kart i forskjellige varianter og under ulike driftsforhold</p>	<p>Ved praktisk seilas demonstrere sikker og god bruk av «overlay» med spesiell vekt på bl.a. følgende:</p> <ul style="list-style-type: none">- Riktig orientering (nord opp, kurs opp, osv.)- Hensiktsmessig målestokk- Gjenkjenning av radardetaljer vs. kartbilde <p>Bruk av peile- og avstandsfunksjoner</p>		
--	---	--	--	--

Kompetanse	Kunnskap	Praktisk undervisning	Sign. Elev	Sign. Assesor
Øvrige Navigasjons instrumenter Jf. Emneplan 6.1d-e Grunnleggende ferdigheter i bruk av: Elektronisk kompass AIS Ekkolodd Logg Integrasjon / sammenkobling av instrumenter	Kjenne prinsippene og den praktiske bruk av følgende elektroniske navigasjonshjelpemiddel som brukes om bord i mindre skip	Kunne beskrive virkemåten av nevnte kompasstyper og begrunne hvilke feilkilder som er aktuelle, som f.eks. misvisning, deviasjon, gyrofeil, mekanisk påvirkning, fart-/breddefeil, osv.		
		Kunne redegjøre for forskjellene mellom COG og HDG.		
	Være kjent med funksjon og bruk av bl.a.: - GPS-kompass (med flere GPS'er) - Gyrokompass	Kunne beskrive virkemåten av nevnte kompasstyper og begrunne hvilke feilkilder som er aktuelle, som f.eks. misvisning, deviasjon, gyrofeil, mekanisk påvirkning, fart-/breddefeil, osv. Kunne redegjøre for forskjellene mellom COG og HDG.		
	Være kjent med AIS-systemet og ha praktiske kunnskaper omkring bruken. Være fortrolig med de hovedtyper AIS som brukes på sjøen(A, B)	Kunne redegjøre for AIS-systemets virkemåte, rekkevidde og kommunikasjon. Demonstrere riktig innstilling av faste og variable data, inklusiv integrasjonen opp mot andre navigasjonshjelpemidler. Gjennom innstilling og bruk under praktisk seilas vise god forståelse for de data som fremkommer, som f.eks. identifikasjon, CPA, TCPA. Vise at man er meget observant på faren ved at «Ikke-AIS-fartøy» ikke oppdages på offisielle elektroniske kart.		

	Være kjent med ekkoloddets funksjon og praktisk anvendelse til navigasjonsformål.	Kunne redegjøre for bruk av ekkolodd i navigasjonen, bl.a. som hjelpemiddel ved stedfesting og vurdering av sikker seilas.		
Kompetanse	Kunnskap	Praktisk undervisning	Sign Elev	Sign Assesor
Logg (Gjelder ikke for skip under 15 meter)	Være kjent med ulike typer logg som benyttes for å fastslå utseilt distansen.	Kunne redegjøre for bruk av loggens data i navigasjonssammenheng. Kjenne hvilke forhold som påvirker utseilt distanse gjennom vann vs. utseilt distanse over grunn.		
Integrasjon / sammenkobling av instrumenter (Gjelder ikke for skip under 15 meter)	Være kjent med muligheten for sammenkobling av ulike instrumenttyper og datautveksling mellom disse.	Kunne redegjøre for den praktiske sammenkobling av instrumenttyper med de fordeler, ulemper og risiko dette medfører. Demonstrere grunnleggende kjennskap til forskjellige versjoner av NMEA og de ulike datasetninger som benyttes, f.eks. SOG, COG, HDG, osv.		
	Kjenne kommunikasjonsprinsippene og elementære tilkoblingsmetoder.	Gjennom praktisk bruk vise hvilken nytte man kan ha av denne sammenkoblingen.		

	Være observant på mulige feilkilder og farer forbundet med for stor tillit til data som fremkommer.			
Autopilot.	Være kjent med autopilotens funksjon og forsvarlig/hensiktsmessig bruk.	Kunne beskrive virkemåten for autopiloten med angivelse av hvilke input som er aktuelle og hvilke valg man må gjøre. Gjennom innstilling og bruk i praktisk seilas demonstrere god forståelse for de innstillinger og valgmuligheter som finnes. Kjenne forhold/feilkilder som kan påvirke autopiloten og kunne beskrive under hvilke forhold den ikke bør benyttes.		

Kompetanse	Kunnskap	Praktisk undervisning	Sign. Elev	Sign. Assesor
Sjøklart skip Jf. Emneplan 6.2 a-d Grunnleggende kjennskap til hvordan et skip blir gjort sjøklart og viktigheten av å sikre og kontrollere luker og andre åpninger samt klargjøring og kontroll av fartøyets maskineri	Kjennskap til hvordan et skip blir gjort sjøklart og viktighet av å sikre og kontrollere luker og andre midler for å lukke åpninger	Prosedyre for avgang havn som omfatter sjøklargjøring.		
	Sikkerhetsbriefing som inkluderer bruk av sikkerhetsutstyr.	Briefing av sikkerhetsutstyr og generelle forsiktighetsregler om bord.		
	Unngå oppsamling av vann i drivstoffsystemet	Drenering av tank og filter, og visuell kontroll av væske		
	Brennstoffilter og smøreoljefilter	Bytte filtre - Gjennomføre demontering og montering av filtre		
	Diesel fra tank til motor	Lufting av dieselsystem - Korrekt prosedyre for lufting		
	Smøreolje	Peiling og etterfylling - Angi på peilestav korrekt oljenivå samt vise hvor en etterfyller smøreolje		
	Kjølesystemets funksjon og virkemåte	Kontrollere at kjølesystemet fungerer og kjenne konsekvensene ved funksjonsfeil - Instrumentavlesning, angi omtrentlig temperatur, vise hvor denne kan sjekkes (utløp)		
	Metoder for å starte og betjene motor med tilbehør - sjekk av motor før start - start av motor - sjekk kjøling	Start og betjening av motoren som båten er utstyrt med, samt beskrive tilsvarende prosedyrer for andre motoralternativer.		
	Anslå drivstoffmengde og hvor lenge/langt motoren vil gå med denne.	Kontrollere drivstofftank og kalkulere for planlagt seilas - Gjøre anslag av tid/distanse inkludert sikkerhetsmargin		

Kompetanse	Kunnskap	Praktisk undervisning	Sign Elev	Sign Assesor
Grunnleggende ferdigheter i fartøybehandling herunder ankring og fortøyning med tilhørende prosedyrer	Vurdere ankerposisjon, bunnforhold og hindringer. Vurdere anker og ankerkjettingens størrelse og styrke (evt. bruk av daumann) i forhold til fartøy, vind og vær.	Sikker oppankring ved valg av ankerposisjon, og hvor mye kjetting/wire som må legges ut for å gi tilstrekkelig hold		
	Fortøyning, med særlig fokus på å ivareta sikkerheten.	Forsvarlig fortøyning til kai samt plassering av fendere og valg av fortøyningstrosser.		
Grunnleggende ferdigheter i manøvrering med god forståelse for samvirkning mellom ror og propell.	Avgang og ankomst fra/til kai	Planlegge og utføre avgang /ankomst fra/til kai i forhold til vind, strøm, kaiforhold, tilgjengelig fortøyningsutstyr og besetning. - Gi riktige og tilstrekkelige ordre. - Bruk av spring ved avgang fra kai. - Tilpasset fart og innfallsvinkel ved ankomst til kai		
	Samhandling mellom maskin, ror og ytre påvirkninger.	Tørn på begrenset område med forståelse for hvilke krefter som virker på skrog og ror. - Demonstrere stopp ved korrekt bruk av maskin/propell, samt ta hensyn til ytre påvirkninger av vind og strøm.		
	Kommunisere med besetning.	Gi tilstrekkelige og riktige ordrer og bli forstått av besetningen.		
	Observere og holde øye med Mann over Bord (MOB), samt plukke opp MOB.	Metoder for å unngå å miste MOB av syne. - Tiltak iverksatt for å se MOB til enhver tid. - Valg av innfallsvinkel og fart. - Sikker og kontrollert tilnærming. - Metoder for å fange inn og plukke opp person fra sjøen. - Sikkerheten for redningsmannskapet ivaretas.		

Kompetanse	Kunnskap	Praktisk undervisning	Sign Elev	Sign Assesor
Grunnleggende ferdigheter i føring av et skip om dag/natt	Posisjonsbestemmelse og seilasgjennomføring på dagtid.	Terrestrisk navigasjon, bruke lateral- og kardinalmerking for posisjonsbestemmelse og sikker kystseilas på dagtid med god sikt. - Angi faktisk posisjon i kart, overensstemmelse med navigasjonsmerker og gjennomføre en sikker seilas.		
	Posisjonsbestemmelse og seilasgjennomføring i mørke.	Terrestrisk navigasjon, observere og bruke lateral- og kardinalmerking for posisjonsbestemmelse og sikker kyst seilas i mørke. - Angi faktisk posisjon i kart, overensstemmelse med		
	Forholde seg til andre fartøy og ha forståelse for sjøveisreglene.	Korrekt bruk av sjøveisreglene - Korrekt handling ved styrbord fartøy, babord fartøy, innhenting av annet fartøy, bli innhentet av annet fartøy		

Beskrivelse av hvordan bedømmelsen skal utføres i henhold til tabellen i STCW- konvensjonen:

Tabellen inneholder fire kolonner som forteller hvilke kriterier søker skal bedømmes etter:

- Kompetanse
- Kunnskap, forståelse og dyktighet
- Metoder for å demonstrere kompetanse
- Kriterier for evaluering av kompetanse

Søker må demonstrere at han oppfyller kravene til kompetanse i kolonne 1 og 2 slik det er beskrevet i kolonne 3. Assessor bedømmer søkers kvalifikasjoner slik det er beskrevet i kolonne 4.

Hvor lenge varer bedømmelsen?

Assessor skal vurdere hvor lang tid bedømmelsen skal ta.

Sjekkliste ved bedømmelse

Dersom søker viser "Ingen kunnskap" på ett eller flere av punktene under, svarer bedømmelsen til stryk. For å bestå bedømmelse må søker minimum vise god kunnskap i følgende punkt:

- GPS systemet, planlagt dag- og nattseilas

	God kunnskap	Noe kunnskap	Ingen kunnskap
GPS-systemet			
Elektroniske kart			
Radar			
Øvrige navigasjonsinstrumenter			
Autopilot			
Sjøklart skip			
Planlagt dagseilas			
Planlagt nattseilas			

Det bekreftes herved at _____ har gjennomgått praktisk prøve for Kompetansesertifikat klasse 6 (D6) og innehar alle gyldige tilleggskurs og attester som kreves i henhold til overnevnte kvalifikasjonskrav.

Tidsrom og sted for praktisk prøve

Fartøy benyttet for praktisk prøve. Navn og kallesignal

Signatur kandidat

Dato:

Signatur:

Signatur assessor

Dato:

Signatur:
